

Asia: Lausuntopyyntö YVA-selostuksesta, Energiequelle Oy, YVA, Valkiavaaran tuulivoimahanke (LAPELY/1830/2021)

Lapin ELY-keskus
kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

Energiequelle Oy suunnittelee 45 voimalan tuulivoimahanketta Valkiavaaran alueelle Tervolan kunnan ja Tornion kaupungin alueelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m. Sähkönsiirtoa varten rakennetaan uusi n. 32 km pitkä 400 kV voimajohto. Hankealueen pinta-ala on n. 4 380 ha. Alue on pääosin talousmetsää ja vähäpuustoista suoaluetta. Valtaosa turvemaista on ojitettua.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin ja poronhoitoon.

Hankealueella on vahva hirvikanta (tuotantoalueella n. 35 hirven kanta). Alue on hirvien talvehtimisaluetta. Alueella vaikuttaa olevan myös runsaat metsäkanalintukannat. Selostuksessa todetaan hyvin, että yhteinen näkemys metsästäjähaastattelujen perusteella on, että hankkeella on vaikutusta alueen riistakantoihin, mutta vaikutusten ennustaminen nykytietämyksen perusteella on vaikeaa ja tietoa kaivataan lisää. Selostuksessa tuodaan myös hyvin metsästäjien huolia esille.

Alueella on havaittu kahta huomioitavaa nisäkäslajia. Selostuksessa kerrotaan, että Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat on huomioitu hankkeen suunnittelussa. Tältä osin Luke tuo esille, että suurpetojen osalta mahdollisten lisääntymis- ja levähdyspaikkojen selvittäminen ja määrittäminen on haastavaa. Alueen merkitystä suurpetojen lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida tehtyjen selvitysten avulla määrittää tai poissulkea.

Hanke alueella sijaitsevat isojen petolintujen reviirit, mm viirupöllö, tulee huomioida voimaloiden sijoittelussa. Hake alueen lähialueilla sijaitsee myös suurten petolintujenreviirejä mm maakotka, huuhkaja ja kanahaukka. Liitteissä Meri-Lapin lintuharrastajien havaintoja alueen petolintujen reviireistä. Pöllökartoitusta 3 päivänä yhden vuoden aikana ei voida pitää kovin kattavana koska pöllöjen runsaudet vaihtelevat voimakkaasti vuosittain. Muutonseurantaa on hankkeessa toteutettu kuutena päivänä keväisin ja syksyisin. Tämä on aika minimimäärä seurantaa. Muutonseurantaa olisi hyvä tehostaa pitemmällä seurantajaksoilla huhtikuun puolivälistä aina kesäkuun alkuun keväällä. Alueella hanhien ja kurkien päämuutto ajoittuu huhtikuun loppupuolelle ja huhti-toukokuun vaihteeseen. Havainnointia kannattaisi myös ulottaa useammalle vuodelle, koska muuton ajoittumisessa voi esiintyä vuosittaista vaihtelua.

Hankealueen kaakkoispuolella noin 10 km päässä sijaitsevat Louen pellot ovat merkittävä hanhien, kurkien ja joutsenten keväinen muutonaikainen lepäilypaikka.

Metson ja teeren soidinpaikat tulee huomioida voimaloiden sijoittelussa.

Valkiavaaran hankkeella saattaa olla haitallisia vaikutuksia läheiselle maakotkareviirille, mikäli myös 6 km pohjoisemmaksi suunnitteilla oleva Kuusivuoman tuulivoimahanke toteutuu.

Sihtuunajoessa oleva taimenkanta tulee huomioida, kun hankealueen infraa rakennetaan mm. teiden rakentamisessa ja erityisesti joen ylityksissä. Veden samentumista tulee välttää.

Luke toteaa sen, mitä selostuksessakin tuotiin esiin: tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. muiden alueella olevien tuulivoimapuistojen ja erityisesti maankäyttöhankkeiden yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi.

Yhteisvaikutusten osalta Luke tuo vielä erikseen esille, että hankkeeseen rajautuvassa Martimon tuulivoimahankkeessa tarkastellaan 73 voimalan rakentamista (hankkeen pinta-ala 11 400 ha). Tässä tarkasteltava hankealue yhdessä kaikkien muiden ympärille suunniteltujen hankkeiden kanssa muodostaa kymmenien kilometrien mittaisen katkeamattoman tuulivoima-alueen (YVA-selostus, s. 62, Kuva 20. Yhteenvedo tuulivoima- ja kaivos-hankkeista, jotka sijaitsevat enintään 30 kilometrin etäisyydellä Valkiavaaran tuulivoimahankkeesta). Luke näkee, että yhteisvaikutusten arviointiin olisi ollut syytä perehtyä enemmän. Vaikutuksia olisi hyvä katsoa myös siitä näkökulmasta, että hankkeiden toteutuessa mikä on alueelle jäävän häiriöttömän erämaisen ympäristön määrä sellaisten lajien näkökulmasta, joille tällainen ympäristö on kriittistä.

Poronhoitoa koskeva osuus

Valkiavaaran tuulivoimahankeen ja 400 kV:n voimajohdon päävaikutukset poronhoidolle syntyvät Palojärven paliskunnalle. Lisäksi Lohijärven paliskunnan poronhoitoon voi syntyä vaikutuksia, mutta ne ovat luultavasti selvästi vähäisempiä, kuin vaikutukset Palojärven paliskunnan poronhoitoon. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa paliskunnat ja niiden poronhoito on esitetty kattavasti. Myös hankkeen vaikutukset alueen poronhoidolle on arvioitu monipuolisesti ja tarkasti hyödyntäen saatavilla olevia keskeisiä aineistoja ja tutkimuksia sekä alueen poronhoitajien paikallistuntemusta. Arvioinnin epävarmuustekijät ja mahdolliset yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa esitelty hyvin. Kokonaisuudessaan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen poronhoitoa koskeva osuus on esimerkillisesti tehty.

Liitteenä alueen lintuharrastajien tiedossa olevat petolintujen reviirit.

3 Lausunnon tiivistelmä

Hankkeen vaikutuksia on arvioitu kattavasti, mutta Luke korostaa tässä hankkeessa yhteisvaikutusten arvioinnin tärkeyttä. Hankkeen ympäristöön suunnitellut hankkeet muodostavat kymmenien kilometrien katkeamattoman tuulivoima-alueen. Selostuksessa on myös hyvin tuotu esille tämänhetkisen tiedon puutteen haasteet vaikutusten ennakoimisessa. Luke tuo vielä esiin, että metsäkanalintujen soittimet tulee huomioida voimaloiden sijoittelussa. Sihtuunajoessa oleva taimenkanta tulee huomioida, kun hankealueen infraa rakennetaan mm. teiden rakentamisessa ja erityisesti joen ylityksissä. Veden samentumista tulee välttää. Muutonseurantaa olisi hyvä tehostaa pidemmällä seurantajaksoilla ja kuten metsäkanalintujen osalta, peräkkäiset seurantavuodet kaventaisivat vuosien välisten eroavuuksien tuomaa epävarmuutta arvioinneissa.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 02.12.2024 klo 17:35:08.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Antti Pekkarinen, Esa Huhta

Liitteet:

Tiedoksi: